

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение муниципального образования
«Кошежабльский район» «Средняя общеобразовательная школа №3 имени Первого
Президента Республики Адыгея Джаримова Аслана Алиевича»**

РАССМОТРЕНО

На заседании педагогического
совета

Протокол №1

от «31»августа 2023г

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

_____ С.Б.Куева

от «01»сентября 2023г

УТВЕРЖДЕНО

Директор МБОУ СОШ №3

_____ С.Ю.Хасанова

Приказ №66

от «01»сентября 2023г

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
внеурочной деятельности «Сыбзэ-сидунай»
для обучающихся 5 классов**

Егерухай

2023

Адыгабзэмрэ литературэмрэ япрограммэ я 5-рэ классымк 10 адыгэ литературэм иурокхэмк 10 ильсынм тельгытаьзу сыхь. 35-рэ кыты, сыхьмафэу - сыхь.1

Базиснэ учебнэ плангэу еджан 10 хэм кыыхахьрэм селыгытаьзу сыхьмафэу пчыагыэу предметымк 10 я 10 цыгэр зэфынн хьафэу таьжк 10 аны

Предметэу «Адыгэ литературэм» ишьэрыль ишьхьа 10 у и 10 р бгыу пстэумк 10 и к 10 лэреджак 10 р тьэсагыэ хьуныр ары.

Гурыт еджан 10 м к 10 лэреджак 10 хэм адыгэ литературэр зэрэцызэрагыэни 10 агьэм иш 10 агыэжк 10 личностнэ, метапредметнэ ыкты предметнэ зэфэхьысыжыхэр а 10 жк 10 эль мэхьуах.

Личностнэ зэфэхьысыжыхэр:

- Еджоньым мэхьагэу и 10 р кыи уры 10 цыт еджанк 10 э хьыбаныгэу иш 10 ны ыльжк 10 ныцгэхэмк 10 э, адрэ предметхэр кыи 10 жк 10 хьыахэмк 10 э, кьэзыуцухьэрэ дунанр рини 10 ык 10 аныымк 10 э;
- Художественнэ литературэр икьу фэдиэу кыи уры 10 у, зэджагыэм эмоциональнэу тегуцы 10 ны ыльжк 10 у, ыдди уцы 10 рэм селык 10 э ишьхьафэу и 10 м дьыгэныгэу фива 10 зу хьуццэ;
- Адыгэ Республикэм икультурэ, итарихь, адыгэ эпика тельхэм иолхэм атхыгыэ произведениехэм и 10 уасэ афэхьуццэ, доньур, донр кыи уры 10 у эгическэ селык 10 хэр и 10 э хьуццых;
- Ицы 10 ны ыльжк 10 э хьыбаныгэу, ахьыбаныгэу, ахьыбонь дьыб 10 с и 10 хьыбаныгэу, иш 10 удьэгьуныгэу, зэде 10 жьым, зэгуры 10 ныгэу, дьыгэныгэу зэфэиш 10 ыжыным ямэхьагэу селыгытаьзу хьуццэ, ежы тахьыжыхэм илэгьухэм и зэрафындыгыццэ, зэрадыуцы 10 ццэ иш 10 ык 10 э хэр кыи хьыаццых, литературнэ геройхэр зэрэ век 10 рэ иш 10 ык 10 э хэм нравственнэ-эгическэ шапхьэхэр арихьы 10 э хэуасэ афини 10 ны ыльжк 10 зу хьуццэ;

- Художественно произведенийер анализ ык И интерпретацие ыш Ынхэмк И эцэньгэ нэлхэе шьхьагу рихьылгэцтхэм яалгоритм кьыгэжгэхьацт;
- Зэджагьэм ехьылгагьэу иепльыкгэхэр кьыригэтык Ыншбухэу, зекгэжгэ хэбзэ гьэнэфагьэу обществом хэлхэр кьыгурыгэхэу хьацт.

Предметнэ зэфэхьысыжьхэр:

- Еджэным мэхьангу ык И мурадэу и гэхэр кьыгурыгэцгых;
- Текст зэфэпшьафхэр зэхьылгагьэхэр, ямэхьанэ кьыгурыгэцгых (ежьхэр амакьэ гоу, амакьэ мыгоу еджэхэу, е едгэухэу зыхьукгэ), текстхэр зилгэужыгьохэр зэхифыпшьуцгых (художественнэмэ, научнэмэ, учебнэмэ), гутшыкэ шьхьагу хэлхэр зыгэсергэу хэлхэр ышгэцгых, произведением ехьылгэгьэ унчгэхэм джэуан кьаригьыпшьун ыльэжгэцт, зэкгэлъыкгуакгэу хьугьэ-нлгэгьэхэм ягэр ыггэунэфынэу, текстым ехьылгагьэу унчгэхэр ежьыггэуцун ыльэжгэу зэригьэнгэцт;
- Монологыр, диалогыр произведением изэхэфынкгэ ыггэфедэцгых;
- Гуцыгэм гэфдишгэу, гуцыгэм имэхьанэ текстэу зыхэтым ельыгьгэу ыггэнафэу, мурад зыфигьэуцуужьэу игуцыгальгэ хнэьхьэ зэпытыгэу зэригьэнгэцт;
- Эстетическэ ык И нравственнэ дьэныкьэхэмкгэ художественнэ текстым үасэу и гэр зэхиншгэцт ык И кьыригэтык Ыншбуцт;
- Авторым иекгөлгакгэ кьыгурыгэцт, геройхэм, ахэм язекгуакгэхэм яхьылгагьэу ежь иепльыкгэхэр кьыригэтык Ыншбуцгых;
- Ежь иепльыкгэу кьыригэтык Ыншбухэрэр текстымкгэ цысэхэр кьыхьыхгэзэ кьыгэпшьынкэжьыцгых;
- Зэджагьэхэ тхылым фэггэхьыгьэ отзыв атхыпшьуцт;
- Зэджагьэхэ произведением ехьылгагьэу сочинение, изложение мыишьцэхэр атхыпшьуцгых.

- Художественнэ.произведениехэм яджэныр шгу ыльэгьуцт, игуишысакгэ нахь куоу, идунэеельыкгэ нахь игыуамбгьоу хьуцт, ежь еельыкгэ гьэиэфэгьэхэр игэ хьуцтых.

Гурым еджапгэр кьаухы зыхьукгэ кгэлэеджакгэхэм еджэжгэ компетентность ягэ хьуцт (текстым еджэхэу, заджэхэрэр кьагурьгоу), ежь-ежьырэу еджэнымкгэ универсальнэ действеихэр афэхьуцтых.

Кгэлэеджакгэхэр псынкгэу еджэхэу, заджэхэрэр (зэдэгухэрэр) кьагурьгоу, интерпретацием иамалхэр агьэфедэиьэхэу, художественнэ, научнэ тхыгьэхэр зэхэфын (анализ) ашгын алгэжгэу хьуцтых.

Гуцыгалгэхэр, компьютерыр агьэфедэиьгоу, творческэ Гофшгэнхэр агьэцакгэу хьуцтых.

Зэфэиьгьаф коммуникативнэ ситуациехэм, диалогым псэлгэ этикетыр кьыдальытээ хэлэжгэнхэ алгэжгьуцт, произведенису эдждагьэхэр зэхэфынэу, тегуцыгэнхэу зэрагьэишгэцт. Монологическэ кьыготыкгын мышнхэр произведением (геройхэм, хьугьэ-ишагьэхэм) ехьышагьэу текстым иплан ельытыгьэу жэрылокгэ итэжгэтыкгуакгэ кьыраготыкгыншгоу, кьээготэрэ текст мышнхэр ежь-ежьырэу зэхагьэуцошгоу, езырэу усэхэр зэрагьэишгэн алгэжгэу хьуцтых. Ялэгьухэм, янгэ-ятэхэм, кгэлэегьаджэхэм апашгьэ плакатхэр, аудио-видеоиллюстрациехэр, видеосюжетхэр, анимациехэр агьэфедэхээ кьыцыгуцыгэнхэ алгэжгэу есэцтых.

Метапредметнэ зэфэхьысыжьхэр:

- Кгэлэеджакгом коммуникативнэ Гоф штакгэр кьыгэжгэхьацт, нэбгырэ заулэу (группэу) Гоф зэдэшгэнным хабзэу хэлгьхэр ыкги мэхьанэу игэр кьыгурыгоцтых;
- Ицдыкгэгьэ информацияем лыхьхун, кьыгьотын ыльэжгэу хьуцт (Интернетри хэгэу);